

Nr 125.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående tillägg till 21 § lagen den 14 juni 1917 (nr 380) om införsel i avlöning, pension eller livränta; given Stockholms slott den 16 februari 1934.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag angående tillägg till 21 § lagen den 14 juni 1917 (nr 380) om införsel i avlöning, pension eller livränta.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

K. Schlyter.

Förslag

till

Lag

angående tillägg till 21 § lagen den 14 juni 1917 (nr 380) om införsel i avlöning, pension eller livränta.

Härigenom förordnas, att till 21 § lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta, sådant detta lagrum lyder enligt lagen den 3 april 1925 (nr 71), skall fogas ett nytt stycke av följande lydelse:

8) Finnes beträffande viss stad erforderligt att ärenden angående införsel till gäldande av utskylder eller avgifter skola kunna handläggas jämväl av exekutionsbiträde, äge Konungen därom förordna; och skall i ty fall vad om utmättningsman gäller tillämpas å sådant biträde.

Denna lag skall träda i kraft den 1 juli 1934.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 26 januari 1934.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden
UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO,
EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med cheferna för social- och finansdepartemen-
ten anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Schlyter, av överståt-
hållarämbetet i skrivelse den 19 juni 1933 väckt fråga angående ändring i
gällande bestämmelser om införsel för skatt i syfte att bereda exekutionsbi-
träde i vissa städer behörighet att meddela beslut om sådan införsel samt
anför:

Gällande bestämmelser i ämnet.

Enligt lagen den 14 juni 1917 (nr 380) om införsel i avlöning, pension eller
livränta, som ursprungligen avsåg endast införsel för vissa underhållsbidrag
men genom lag den 31 december 1918 (nr 1038) utsträcktes att gälla även
beträffande oguldna utskylder och allmänna avgifter, tillkommer behörigheten
att meddela beslut om införsel utmätningsman, d. v. s. i regel stadsfogde i
stad och landsfiskal å landet. Innan beslut meddelas, har utmätningsmannen
att inhämta upplysning angående de omständigheter vilka kunna vara av
betydelse vid prövning av ärendet. Vid meddelande av införselbeslut skall
bestämmas det belopp som till skattens gäldande skall innehållas av den
skattskyldiges avlöning i den mån densamma förfaller, varjämte skall före-
skrivs, att vid varje avlöningstillfälle visst angivet belopp, motsvarande vad
den skattskyldige kan anses behöva till underhåll för sig själv och sin familj,
skall förbehållas honom samt att avlöning förty må innehållas endast i den
mån avlöningen överskjuter sistnämnda belopp. Utmätningssmannen kan seder-
mera förordna om jämkning i sådant beslut.

Närmare föreskrifter angående indrivning av utskylder och allmänna av-
gifter äro meddelade i restindrivningsförordningen den 13 november 1931. I
1 § stadgas, att därest indrivning skall äga rum av utskylder och avgifter
m. fl. medel, det åligger vederbörande utmätningsman att med iakttagande
av förordningens föreskrifter »verkställa indrivningen och för sådant ända-
mål förrätta utmätning eller, där indrivningen avser utskylder eller allmänna

avgifter, bevilja införsel ävensom avgiva redovisning». Enligt 3 § äger utmätningsman åt exekutionsbiträde, som i Stockholm utsetts av överståthållarämbetet, i stad utan magistrat av länsstyrelsen efter stadsstyrelsens eller, där sådan ej finnes, efter kommunalborgmästarens hörande samt i övriga städer av magistraten, uppdraga att verkställa indrivning av de medel som i förordningen avses och att för sådant ändamål förrätta utmätning av lös egendom. Då exekutionsbiträde förrättat utmätning, skall det därvid förda protokollet av honom genast insändas till utmätningsmannen som har att med ärendet vidare lagligen förfara, d. v. s. bland annat försälja det utmätta godset.

Vid indrivning av utskylder eller allmänna avgifter kan exekutionsbiträde således vara behörig att verkställa utmätning men däremot ej att meddela beslut om införsel.

I vissa städer, såsom Stockholm och Malmö, äro särskilda bestämmelser meddelade angående ombesörjande av de på utmätningsman ankommande göromålen, bland annat angående vem som har att besluta om införsel för skatt.

I *Stockholm* finnes en förste stadsfogde, varjämte poliskamreraren i överståthållarämbetets avdelning för polisärenden tillika är stadsfogde. Efter särskilda förordnanden äro därjämte de i överståthållarämbetets avdelning för uppborärenden anställda uppboräskommisarierna stadsfogdar. I denna sin egenskap hava de att verkställa uppboräden av krono- och kommunalutskylder m. m., som påförts i Stockholm. Varje uppboräskommisaries verksamhetsområde omfattar ett uppborädistrikt. Dessas antal är för närvarande nio. Enligt kungörelsen den 8 december 1933 (nr 652) angående fördelning av göromålen mellan stadsfogdarna i Stockholm ankommer det å uppboräskommisarierna att meddela beslut om införsel till gäldande av utskylder eller allmänna avgifter. I sin indrivningsverksamhet äro uppboräskommisarierna biträdda av särskilda utav överståthållarämbetet förordnade exekutionsbiträden, benämnda uppboräsmän.

I *Malmö* äro två stadsfogdar anställda, en förste och en andre stadsfogde. Till biträde åt dessa »för själva utförandet av verkställighetsåtgärder» äro enligt Kungl. Maj:ts brev den 29 november 1878 underfogdar förordnade. Enligt Kungl. Maj:ts brev den 25 april 1913 har förste stadsfogden bland annat att indriva inom staden påförda utskylder och i sammanhang med dem debiterade avgifter.

Tidigare behandling av frågan.

I en till socialdepartementet den 30 november 1928 inkommen skrivelse hemställde *riksförbundet för fjärdingsmän och polismän* bland annat om sådan ändring av lagen om införsel, att formella synpunkter icke finge utgöra hinder för polis- eller fjärdingsman att meddela beslut om införsel och med sitt namn underteckna införselhandling. Genom beslut den 31 december 1928 förordnade *Kungl. Maj:t*, att framställningen icke skulle föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Den 13 februari 1931 ingav förbundet ny framställning i ämnet.

Vid 1932 års riksdag yrkades i två inom andra kammaren väckta, likalydan-

de motioner, nr 267 och 369, att riksdagen skulle avlåta skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om sådan lagändring, att exekutionsbiträde och fjärdingsman bleve befogade meddela beslut om införsel för skatt. *Första lagutskottet* hemställde i avgivet utlåtande nr 13, att motionerna icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda. Såsom skäl härför anförde utskottet, efter en redogörelse för vad i ärendet tidigare förekommit, bland annat följande:

Då meddelande av beslut om införsel förbehållits utmätningsmännen själva, jämväl när fråga vore om utskylder, under det att exekutionsbiträdena tillerkänts befogenhet att beträffande sådana restantieposter, som utmätningsmannen givit dem uppdrag att indriva, även verkställa utmätning, måste detta förhållande antagas ha haft sin grund däri, att handhavandet av det förra förfarandet i motsats till det senare ansetts icke lämpligen böra anförtros exekutionsbiträdena. En sådan uppfattning torde också ha skäl för sig. Att utmätning skedde för indrivning av utskylder torde jämförelsevis sällan inträffa och exekutionsbiträdenas befogenhet härutinnan inskränkte sig till att taga lös egendom i mät; den vidare handläggningen av ärendet ankomme å utmätningsmannen. Införselinstitutet hade däremot synnerligen vidsträckt användning i indrivningsverksamheten, och förordnande om införsel innebure ofta ett vittgående och långvarigt ingrepp i vederbörandes ekonomiska förhållanden. Fastställandet av det belopp, som vid varje avlöningstillfälle skulle innehållas, samt det minimibelopp, som skulle förbehållas löntagaren, kunde tydligen innefatta en mycket grannlaga prövning av stor vikt för den enskilde. Av största vikt syntes dessutom vara, att enhetliga grunder för dessa beslut i görligaste mån tillämpades. Detta skulle svårligen kunna ske, om i ett och samma samhälle, kanske hos en och samme arbetsgivare, olika exekutionsbiträden hade att självständigt förordna om införsel för skatt. Måhända kunde också antagas, att ett ordentligt fullgörande av skyldigheterna från arbetsgivarnas sida snarare kunde förväntas, därest införselförfarandet handhades av tjänstemän med större auktoritet än exekutionsbiträdena.

Det hittills tillämpade förfaringsättet i fråga om meddelande av beslut om införsel för skatt syntes sålunda utskottet böra bibehållas. Samma uppfattning hade tydligen hysts av Kungl. Maj:t, då ny restindrivningsförordning jämte andra författningar på detta område nyligen utfärdats utan att i förvarande avseende någon ändring ägt rum, ehuru fråga därom varit väckt.

Båda kamrarna biföllo utskottets hemställan.

Överståthållarämbetets framställning.

I förut berörda skrivelse den 19 juni 1933 har överståthållarämbetet hemställt om sådan ändring i gällande bestämmelser om införsel för skatt, att exekutionsbiträdena i Stockholm och eventuellt andra större städer erhöle samma behörighet med avseende å meddelande av beslut om dylik införsel, som för närvarande tillkomme utmätningsman.

Framställningen har närmast föranletts av en av uppborrdsmannasällskapet i Stockholm till överståthållarämbetet ingiven skrivelse. Över denna skrivelse har *revisorn i överståthållarämbetets avdelning för uppborrdsärenden* avgivit yttrande. Häri har till en början lämnats följande redogörelse för tillämpningen av införselförfarandet vid indrivning av utskylder och allmänna avgifter i Stockholm, Göteborg, Malmö och Uppsala:

I *Stockholm* handlades årligen omkring 130,000 införselärenden avseende skatterestantier. Det torde ligga i sakens natur, att då fråga vore om ett så stort antal ärenden, omkring 13,000 inom varje distrikt, uppbördskommissarierna icke själva kunde handlägga varje enskilt ärende personligen, utan deras insats måste bliva av mer formell natur. I praktiken hade ock införsel-förfarandet i Stockholm kommit att tillämpas på så sätt, att uppbördskommissarierna utlånade sina namnstämplor till uppbördsmännen, som i uppbördslokalen på förhand namnstämplade ett större antal införselblanketter, vilka sedan under indrivningsarbetet ute i staden medfördes för att vid behov kunna ifyllas och expedieras omedelbart. Att införselbeslutet kunde expedieras omedelbart vid undersökningen vore givetvis till båtнад för indrivningsarbetets skyndsamma bedrivande.

I *Göteborg* tillämpades införsel-förfarandet vid indrivning av resterande utskylder icke i enlighet med lagens bestämmelser. Andre stadsfogden i Göteborg, som handhade indrivningen av utskylder och allmänna avgifter, hade uppgivit, att överexekutor vid införsellagens tillkomst förordnat, att vederbörande exekutionsbiträden skulle själva, av rent praktiska skäl, icke blott materiellt fastställa det belopp, som skulle innehållas, utan även underteckna beslutet.

I *Malmö* handlades införselärendena i sin helhet jämväl av exekutionsbiträdena, men grundade sig deras befogenhet härutinnan på Kungl. Maj:ts brev den 29 november 1878, enligt vilket stadsfogden i Malmö till sitt biträde för själva utförandet av verkställighetsåtgärder undfått ett visst antal underfogdar, emellan vilka han fördelade göromålen. Med stöd härav remitterade stadsfogden till underfogdarna bland annat införselärendena.

I *Uppsala* hade frågan lösts på så sätt, att något skriftligt införselbeslut icke utskreves och delgäves med vederbörande arbetsgivare och gäldenärer utan endast en av exekutionsbiträdet underskriven »Underrättelse om beviljad införsel», vari meddelades, att »stadsfogden i Uppsala» funnit skäligt bevilja införsel i gäldenärens avlöning hos angiven arbetsgivare.

I yttrandet omnämnes vidare, att uppbördskommissarierna som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet i huvudsak biträtt uppbördsmännens mening, att det i Stockholm praktiserade förfarandet beträffande handläggningen av införselärenden icke vore tillfredsställande vare sig för uppbördskommissariernas egen eller för uppbördsmännens del.

Sammanfattningsvis yttrar revisorn slutligen följande:

Utredningen i ärendet visade, att införselinstitutet i praktiken kommit att tillämpas högst olika samt att det, särskilt i de större exekutionsområdena, vore ogörligt att noggrant ställa sig lagens föreskrifter till efterlevnad. För Stockholms vidkommande hade i realiteten, rent materiellt sett, exekutionsbiträdena kommit att utöva den funktion, som enligt lagen åläge utmätningsmännen. De skäl, som åberopats för bibehållande av nuvarande bestämmelser rörande införselinstitutet, gjorde sig i Stockholm ej heller gällande med samma styrka som inom exempelvis ett landsfiskalsdistrikt eller medelstora och mindre städer. Säkerligen vore uppbördsmännen i Stockholm på grund av sin större rutin och utbildning bättre skickade att handhava det mången gång grannlaga och ömtåliga införsel-förfarandet. För Stockholms del kunde ej heller denna angelägenhet, med hänsyn till det sätt, på vilket frågan om indrivningsprovisionen vore ordnad, vara beroende av några invecklade löneregleringsfrågor. De rådande förhållandena vore, som redan antytts, ingalunda tillfredsställande. Det vore önskvärt, att jämväl de formella betingelserna för det nu praktiserade förfarandet bleve ordnade och en bättre överensstämmelse med

lagens verkliga innebörd komme till stånd. En ändring, som gäve uppborðsmännen en mera självständig utmätningsmannaställning och betoge uppborðskommissarierna möjligheten att jämka på uppborðsmännens beslut, syntes dock icke önskvärd. Det förefölle ligga en viss trygghet och garanti för likformighet däri, att en sådan möjlighet förefunnes.

För egen del har *överståthållarämbetet* till stöd för sin hemställan åberopat den praxis i fråga om handläggningen av införselärendena för skatt som förhållandena i vissa större städer där framtingat. I fråga om Stockholm har ämbetet härvid särskilt framhållit det oegentliga däri, att exekutionsbiträdena vid meddelande av införselbesluten begagnade blanketter som på förhand försetts med vederbörande uppborðskommissaries namnstämpel. En ändring i det syfte ämbetet angivit skulle i sak endast innebära ett legaliserande av det i Stockholm nu tillämpade förfarandet och icke medföra några som helst ökade kostnader för det allmänna. Beträffande frågan om rätt för utmätningsman att meddela jämkning i exekutionsbiträdes beslut om införsel har ämbetet anfört, att utmätningsman i egenskap av exekutionsbiträdes förman möjligen borde för undvikande av alltför många besvär till överexekutor erhålla en sådan rätt.

Riksräkenskapsverket har i utlåtande den 25 juli 1933 funnit sig böra tillstyrka överståthållarämbetets framställning. Ämbetsverket har därvid förordat, att de ändrade författningsbestämmelserna erhöile sådan avfattning, att rätten att vid indrivning av oguldna utskylder eller allmänna avgifter meddela beslut om införsel kunde medgivias exekutionsbiträdena såväl i Stockholm som i övriga större städer. I enlighet med vad överståthållarämbetet i sin skrivelse framhållit syntes det riksräkenskapsverket, att utmätningsman härvid borde meddelas rätt att vidtaga jämkning i exekutionsbiträdes beslut om sådan införsel.

Av vad i ärendet förekommit framgår att, oaktat enligt gällande bestämmelser meddelande av beslut om införsel skall ankomma å utmätningsmännen, såväl i Stockholm som i vissa andra större städer exekutionsbiträdena alltsedan införselinstitutet erhållit tillämpning jämväl i avseende å skatt självständigt meddelat beslut om införsel till gäldande av utskylder och allmänna avgifter. På grund av det stora antalet sådana införselärenden har det nämligen icke varit möjligt för utmätningsmännen att själva hinna handlägga desamma. Då det sålunda tillämpade förfarings sättet icke lärer hava varit förenat med några olägenheter, torde knappast böra ifrågakomma att söka åvägbringa ändring i praxis därhän att den kommer i överensstämmelse med lagens föreskrifter. I stället synes man nu böra träffa sådana bestämmelser att hinder författningens enligt ej möter att i de städer, där så prövas erforderligt, tillämpa förfarings sättet.

Då behov att kunna anlita exekutionsbiträden för handläggning av ifråga varande ärenden föreligger endast beträffande de större städerna, saknas anledning att nu helt allmänt tillägga nämnda befattningshavare behörighet att handlägga dessa ärenden. Härutinnan må jämväl erinras att förslag i sådan

*Departement-
chefen.*

riktning så sent som år 1932 varit föremål för riksdagens prövning utan att vinna någondera kammarens bifall. Å andra sidan torde man ej heller böra i lagen uppdraga någon bestämd gräns i förevarande hänseende mellan de olika städerna allt efter deras storlek. Däremot synes frågan lämpligen kunna lösas på det sätt att Kungl. Maj:t i lagen bemyndigas att tillägga exekutionsbiträde i stad behörighet att handlägga ärenden angående införsel för skatt. Med en sådan anordning skulle följa möjlighet att i varje särskilt fall pröva såväl behovet av utsträckt behörighet för exekutionsbiträde som ock huruvida därav kunde föranledas olägenhet.

I enlighet med vad nu anförts har jag låtit upprätta förslag till ändring i 21 § införsellagen. Förslaget innebär att, där så beträffande viss stad finnes erforderligt, Kungl. Maj:t skall äga förordna att ärenden av förevarande slag skola kunna handläggas jämväl av exekutionsbiträde. Har exekutionsbiträde erhållit sådan behörighet, skall enligt förslaget vad om utmättningsman gäller tillämpas å honom. Härav blir bland annat en följd, att klagan över exekutionsbiträdes förfarande skall föras i samma ordning som klagan över utmättningsmans förfarande, d. v. s. hos överexekutor. Då tillräckliga skäl icke synas föreligga att medgiva rätt för utmättningsman att vidtaga jämkning i exekutionsbiträdes införselbeslut, upptager förslaget icke något stadgande här om.

Genomföres den sålunda ifrågasatta lagändringen, lär det få ankomma å chefen för finansdepartementet att anmäla fråga om därav föranledd ändring i restindrivningsförordningen.

Föredraganden uppläser härefter förslag till *lag angående tillägg till 21 § lagen den 14 juni 1917 (nr 380) om införsel i avlöning, pension eller livränta* av den lydelse bilaga¹ till detta protokoll utvisar samt hemställer, att lagrådets utlåtande över förslaget måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Gösta Tidelius.

¹ Denna bilaga, vilken är lika lydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här utslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 5 februari 1934.

N ä r v a r a n d e :

justitierådet EKLUND,
regeringsrådet ASCHAN,
justitieråden GREFBERG,
FORSSMAN.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 26 januari 1934, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till lag angående tillägg till 21 § lagen den 14 juni 1917 (nr 380) om införsel i avlöning, pension eller livränta.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av revisionssekreteraren Ove Hesselgren.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:
Ragnar Kihlgren.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet
å Stockholms slott den 16 februari 1934.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden
UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG,
EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med t. f. chefen för socialdepartementet och che-
fen för finansdepartementet anmäler chefen för justitiedepartementet, stats-
rådet Schlyter, lagrådets den 5 februari 1934 avgivna utlåtande över det den
26 januari 1934 till lagrådet remitterade förslaget till *lag angående tillägg
till 21 § lagen den 14 juni 1917 (nr 380) om införsel i avlöning, pension eller
livränta*; därvid föredraganden hemställer att förslaget, som av lagrådet läm-
nats utan erinran, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition före-
läggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträd-
da hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-
Regenten, att till riksdagen skall avlätas proposition av den
lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gösta Tidelius.